

KINA: Frihandelssonen Yangshan

En frihandelszone eller en eksportprosesseringszone er et eller flere spesielle områder i et land der enkelte av de vanlige handelshindringene slike som tollsatser og kvoter, er fjernet og hvor byråkratiske krav er lavere. Med disse tiltakene ønsker man å tiltrekke seg ny business og utenlandske investeringer. Yangshan Free Trade Port Area er Kinas hittil mest åpne område.

Frihandelszoner kan også være definert som "labor intensive manufacturing Centers" som omfatter import av råmaterialer eller komponenter, samt eksport av fabrikkprodukter.

De fleste frihandelszoner finner man i utviklingsland. Typisk for disse sonene er at man minimaliserer byråkratiet ved å "outsource" til en operatør i en frihandelszone. Som insentiv får operatøren i frihandelszonen for eksempel skattelette. Vanligvis blir disse sonene lokalisert i den underutviklede delen av det aktuelle landet. Tanken bak dette er å tiltrekke seg arbeidstakere, og dermed redusere arbeidsløshet og fattigdom, samt stimulere økonomien i området. Disse sonene blir ofte brukt av multinasjonale samarbeidspartnere for å sette opp fabrikker som produserer varer (for eksempel klær eller sko).

Fordeler med frihandelsområder

Business innenfor slike typer zoner innebærer fritak for avgifter, skatter samt innvilgelse av spesielle tillatelser. Ved import av materialer, maskiner og utstyr som skal brukes i konstruksjon av produksjonen og drift innenfor "rimelighetens grenser", samt komponenter som behøves for at dette skal fungere og repareres, drivstoff til produksjon og utstyr, blir dette unntatt skatter og avgifter. Importerte varer er også unntatt fra regulering av kvoter.

Yangshan Free Trade Port Area

Yangshan Free Trade Port Area er per 2007 det mest "åpne" området som er opprettet i Kina. Så lenge varene ikke blir forflyttet til "innlandsmarkedet", er importavgifter og skatter midlertidig fjernet. Kinesiske varer som blir fraktet inn i frihavnen, blir behandlet som eksport, og har dermed rett til refusjon av skatt. Transaksjoner av varer innenfor frihavnen blir verken belastet med moms eller forbruksskatt.

Yangshan Free Trade Port Area har en rekke funksjoner som blant annet inkluderer lastehavn for containere, frihandelszone, sone for eksportbearbeiding, samt en frihandels logistikkpark. Det er verdt å merke seg at innenfor dette området er det mulig å foreta bearbeiding av varer slik at produktet skifter tolltariffnummer.

Har gitt Shanghai dypvannshavn

Yangshan Free Trade Port Area er Kinas første frihandelsområde som er godkjent av det kinesiske State Council. I tillegg er dette kjerneprosjektet til Shanghai Internasjonale Shipping Senter. Yangshan Free Trade Port Area ble offisielt åpnet 10. desember 2005, og er planlagt å være ferdig i 2010.

Med et planlagt område på 8,14 km², består frihandelsområdet av Xiao Yangshan Port Operation Area, Luchaogang Supporting Area, samt Donghai Bridge som knytter sammen Yangshan Island og fastlandet. Dette er et transterritorielt område som er konstruert i samarbeid mellom Shanghai og Zhejiang provinsen, og som har som funksjon å samkjøre overvåkning og regulering. Den store planen for Yangshan Free Port er å integrere eller samarbeide med Ligang Industrial Park for å forme et større frihandelsområde med et mangfold av funksjoner.

Utviklingen av Yangshan terminaler som ligger på Yangshan Islands i Hangzhou Bay (rundt 30

km. sørøst for byen), har forandret Shanghai fra å være en havn i munningen av Yangtze til en dypvanns havshavn. Gjennom en periode på 15 år, er det blitt investert om lag 12 milliarder USD.

På Yangshan Free Trade Port Area, er det ingen grense for mengden tollfrie varer som kan være lagret i sonen.

Kritikken mot frihandelssoner

Opprettelse av spesielle frihandelssoner har høstet kritikk for å oppmuntre bedrifter til å sette opp prosjekter under påvirkning av ofte korrupte regjeringer. Kritikerne har også pekt på at utenlandske samarbeidspartnere får benytte seg av mer liberale økonomiske verktøy enn nasjonale bedrifter, som ofte opplever store og uoversiktlige reguleringer i hjemlandet.

På en annen side er det nå en rekke land som åpner opp for at lokale entreprenører får etablere seg innenfor frihandelsområder for kunne benytte seg av eksportbaserte insentiver.

Kilder: Wikipedia, Shanghai Foreign Investment Promotion Platform, Innovation Norway Shanghai 2007 (China Port Logistics)